

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 12.1.2009
KOM(2008)906 endelig

2007/0195 (COD)

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN
TIL EUROPA-PARLAMENTET**

i henhold til EF-traktatens artikel 251, stk. 2, andet afsnit,

vedrørende

**Rådets fælles holdning med henblik på vedtagelse af Europa-Parlamentets og Rådets
direktiv om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ophævelse af
direktiv 2003/54/EF**

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN
TIL EUROPA-PARLAMENTET**

i henhold til EF-traktatens artikel 251, stk. 2, andet afsnit,

vedrørende

**Rådets fælles holdning med henblik på vedtagelse af Europa-Parlamentets og Rådets
direktiv om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ophævelse af
direktiv 2003/54/EF**

1. BAGGRUND

Forslag forelagt for Europa-Parlamentet og Rådet 19.9.2007
(dokument KOM(2007) 528 endelig - 2007/0195 (COD)):

Udtalelse afgivet af Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg: 22.4.2008

Udtalelse afgivet af Regionsudvalget: 10.4.2008

Udtalelse afgivet af Europa-Parlamentet (førstebehandling): 18.6.2008

Fælles holdning fastlagt med enstemmighed: [9.1.2008]

2. FORMÅLET MED KOMMISSIONENS FORSLAG

Dette forslag er en del af den tredje lovpakke om det indre marked for gas og elektricitet i EU ("den tredje pakke"), der omfatter to direktiver og tre forordninger.

Hovedformålet med pakken er at etablere de lovrammer, der er nødvendige for at gøre markedsåbningen helt effektiv og skabe et indre marked for gas og elektricitet i EU til gavn for borgerne og erhvervslivet i EU. Dette vil medvirke til at holde priserne så langt nede som muligt og øge servicestandarden og forsyningssikkerheden.

Målet søges opfyldt gennem følgende overordnede foranstaltninger:

- et mere effektivt tilsyn med markedet, varetaget af uafhængige nationale myndigheder
- oprettelse af etagentur, der skal sikre et effektivt samarbejde mellem de nationale myndigheder og træffe afgørelser om alle relevante tværnationale spørgsmål

- obligatorisk samarbejde mellem netoperatører med det formål at harmonisere alle regler for transport af energi i Europa og koordinere planlægningen af investeringer
- effektiv udskillelse af forsynings- og produktionsvirksomhed fra driften af net for at undgå enhver interessekonflikt, fremme investeringer i nettene og forhindre diskriminerende adfærd
- tiltag for at skabe øget åbenhed og gennemsækelighed samt et mere velfungerende detailmarked
- tiltag for at styrke solidariteten og det regionale samarbejde mellem medlemsstaterne og derved opnå øget forsyningssikkerhed.

3. BEMÆRKNINGER TIL DEN FÆLLES HOLDNING

3.1. Generelle bemærkninger

Rådets fælles holdning vedrørende de fem retsakter, der udgør den tredje pakke, indeholder alle de væsentlige elementer i Kommissionens forslag, der er nødvendige for at skabe et velfungerende indre marked for gas og elektricitet og - set ud fra et mere overordnet perspektiv - nå de grundlæggende mål som beskrevet ovenfor. Kommissionen støtter derfor den fælles holdning som helhed (se afsnit 3.2).

Under førstebehandlingen blev der først og fremmest lagt vægt på nå til enighed med Rådet. Europa-Parlamentets ændringsforslag blev derfor ikke formelt indarbejdet i den fælles holdning. Forhandlingerne i dette øjemed vil finde sted under andenbehandlingen. Visse af Parlamentets ændringsforslag er der imidlertid taget hensyn til i den fælles holdning (se afsnit 3.3). Efter Kommissionens mening bør en række af Parlamentets ændringsforslag, der ikke er dækket af den fælles holdning, indarbejdes under andenbehandlingen (se afsnit 3.4).

3.2. Særlige bemærkninger

De vigtigste ændringer i forhold til Kommissionens forslag beskrives i det følgende.

3.2.1 Effektiv adskillelse mellem netdrift og produktions- og forsyningsaktiviteter

Den fælles holdning omfatter tre mulige modeller til sikring af en effektiv adskillelse på gas- og elektricitetsområdet.

De to muligheder, som Kommissionen har forslået, dvs. ejendomsretlig adskillelse og den uafhængige systemoperatør (ISO), fastholdes. Europa-Parlamentet støttede kraftigt forslaget om ejendomsretlig adskillelse, som Kommissionen fortsat betragter som den bedste løsning.

I den fælles holdning har Rådet indført en tredje mulighed, den uafhængige transmissionsoperatør (ITO), der tillader transmissionssystemoperatører (TSO) fortsat at være del af integrerede virksomheder, men opstiller nøje krav vedrørende selvstændighed, uafhængighed og investering samt en særlig revisionsbestemmelse, der kan resultere i lovforslag. Kommissionen mener, at disse nøje krav gør det muligt at sikre en acceptabel grad af effektiv adskillelse, og at ITO-løsningen derfor er acceptabel som led i et overordnet kompromis, forudsat at denne løsning ikke bliver svagere end i den fælles holdning, og at den indeholder de stærkest mulige elementer, som et politisk kompromis tillader. Den fælles

holdnings bestemmelser om ejendomsretlig adskillelse tillader i modsætning til Kommissionens forslag minoritetskapitalandele, dog uden stemmeret, hvorved det sikres, at enhver tværgående indflydelse undgås.

Alle tre muligheder kræver, at transmissionsoperatørerne certificeres af den nationale myndighed. Den fælles holdning har imidlertid ikke bevaret Kommissionens tilsynsrolle med bindende afgørelser i certificeringsproceduren og indfører i stedet et krav om, at de nationale regulerende myndigheder skal "tage videst muligt hensyn" til Kommissionens udtalelse.

Den fælles holdning indeholder også en artikel, der tillader medlemsstaterne at træffe foranstaltninger for at sikre lige konkurrencevilkår, forudsat at disse foranstaltninger er forholdsmæssige, ikke-diskriminerende og gennemsikkelige og er i overensstemmelse med EF-traktaten. Disse foranstaltninger må ikke sættes i værk, før de er godkendt af Kommissionen. Efter Kommissionens opfattelse skaber denne bestemmelse den rette balance mellem på den ene side anerkendelsen af, at der kan eksistere flere modeller for adskillelse på det indre energimarked, og på den anden side medlemsstaternes mulighed for at skabe lige konkurrencevilkår på deres respektive områder, for så vidt angår disse forskellige modeller. Bestemmelsen kan derfor accepteres.

Hvad angår bestemmelsen om tredjelande, kunne investorer fra tredjelande ifølge Kommissionens forslag kun erhverve kontrol over transmissionsnet i EU, hvis der blev indgået en international aftale herom. Investorer fra tredjelande skulle også overholde regler om ejendomsretlig adskillelse og være underlagt Kommissionens tilsyn og bindende afgørelser. I den fælles holdning er en aftale med et tredjeland ikke længere en betingelse for, at en investor fra det pågældende tredjeland kan erhverve kontrol over et transmissionsnet i EU. Som led i certificeringsproceduren skal medlemsstaterne sikre, at én af de tre adskillellesmodeller overholdes, og desuden afvise anmodninger om certificering, hvis en certificering vil bringe forsyningssikkerheden i den pågældende medlemsstat eller i EU i fare. Den nationale regulerende myndighed skal rådføre sig med Kommissionen og tage "videst muligt hensyn" til Kommissionens udtalelse. Den fælles holdning bevarer de grundlæggende mål for Kommissionens forslag og kan derfor accepteres som led i et samlet kompromis.

3.2.2 De nationale regulerende myndigheder

Rådet har i hovedsagen overtaget Kommissionens forslag om oprettelse af nationale regulerende myndigheder, der er uafhængige af regeringen og besidder omfattende beføjelser over både nettene og forsyningsmarkederne.

Som en opblødning af Kommissionens forslag indfører den fælles holdning beføjelser, der ikke vedrører de centrale netreguleringsopgaver, f.eks. vedrørende vedvarende energi og forsknings- og udviklingspolitik, forsyningssikkerhed og offentlige serviceforpligtelser. Der sættes grænser for uafhængigheden, uden at det påvirker det centrale princip, f.eks. i form af en forpligtelse til at respektere andre kompetente myndigheders rolle i spørgsmål som miljømæssig bæredygtighed og offentlige serviceforpligtelser og via budgetlovgivning, domstolskontrol og muligheden for forlængelse af mandatet til myndighedens ledelse.

Den fælles holdning bevarer i det store hele essensen i Kommissionens forslag og kan derfor accepteres. Som anført nedenfor, mener Kommissionen, at de af Europa-Parlamentets ændringsforslag, der præciserer og fuldstændiggør beskrivelsen af de nationale myndigheders rolle, bør indarbejdes i den fælles holdning.

3.2.3 Retningslinjer, der vedtages efter udvalgsproceduren

Retningslinjerne gøres ikke-bindende, og nogle udgår (vedrørende offentlige serviceforpligtelser, de nationale regulerende myndigheders beføjelser og forpligtelser, detailmarkeder og effektiv adskillelse vedrørende systemdrift på distributionsniveau). De øvrige retningslinjer er absolut uundværlige.

3.2.4 Undtagelser

Rådet har indført generelle undtagelser for små/isolerede systemer for Cypern, Luxembourg og Malta.

3.3. Elementer i den fælles holdning, der afspejler Europa-Parlamentets ændringsforslag

En række af Europa-Parlamentets ændringsforslag er afspejlet i den fælles holdning, enten direkte eller med ændret ordlyd. Der er tale om følgende: ændring 33 om definitionen af elselskab, ændring 35 om definitionen af virtuelt kraftværk, ændring 68 om adskillelse i forbindelse med offentlige virksomheder, ændring 119 om overvågning af gennemførelsen af beskyttelsesforanstaltninger og ændring 50 og 137 om retningslinjer for offentlige serviceforpligtelser og regulerende myndigheders beføjelser.

Følgende ændringsforslag er også delvis dækket af den fælles holdning: ændring 54 og 138 om øget regionalt samarbejde, ændring 95 om de nationale regulerende myndigheders uafhængighed, ændring 98 om myndighedernes forpligtelser og ændring 129 og 130 om fremgangsmåden for godkendelse af tariffer.

3.4. Ændringsforslag fra Europa-Parlamentet, som Kommissionen har accepteret, men som Rådet ikke har godkendt

Kommissionen kan acceptere hovedparten af de ændringsforslag, Europa-Parlamentet har vedtaget, enten fuldt ud eller delvis og i visse tilfælde på betingelse af, at teksten omformuleres. Der er tale om ændringsforslag vedrørende følgende overordnede emner:

3.4.1 Myndighedernes rolle

Kommissionen støtter generelt de af Parlamentets ændringsforslag, der styrker de nationale regulerende myndigheders uafhængighed (f.eks. om godkendelse af transmissionssystemoperatørernes årlige investeringsplaner og kontrol med gennemførelsen heraf, håndhævelse af forbrugerbeskyttelsesforanstaltninger, overvågning af restriktiv kontraktpraksis, skærpede regler og indgreb med henblik på at genoprette konkurrencen på forsyningsmarkederne, autonom finansiering af myndighederne).

Langsigtede kontrakter kan accepteres, forudsat at de er i overensstemmelse med konkurrencereglerne, men vil ikke blive befordret, da de kan have en afskærmende virkning på markedet. Selvom prislofter kan være nyttige i særlige tilfælde og under klart fastlagte betingelser, er det på den aktuelle baggrund af regulerede priser at foretrække, at der ikke indsættes en særlig lovbestemmelse, der vil forhindre en åbning af markedet i mange medlemsstater.

Kommissionen støtter generelt principperne bag ændringsforslagene vedrørende fremme af energieffektivitet. Imidlertid kan den ikke støtte den særlige ændring, der går ud på at

indsætte en ren forpligtelse til at indføre prisordninger, hvorved prisen stiger ved øget forbrug. I betragtning af kompleksiteten og de økonomiske konsekvenser af en sådan forpligtelse, og fordi der er andre måder at opnå samme resultat på, som er at foretrække, bør markedet frit kunne opstille sine egne prisordninger.

3.4.2 Forbrugerrettigheder

Kommissionen støtter generelt de af Parlamentets ændringsforslag, der styrker forbrugernes rettigheder. Det gælder særlig udvidelsen af bilag A, kravet om, at leverandører skal fastsætte passende betingelser for forudbetaling, indbyrdes anerkendelse af forsyningstilladelser mellem medlemsstaterne, udpegning af et fælles kontaktpunkt på nationalt plan, der skal forsyne forbrugerne med alle de nødvendige oplysninger om deres rettigheder samt udnævnelse af en ombudsmand på nationalt plan. Forslaget om at indføre intelligente målere i løbet af en tiårsperiode kan også i princippet accepteres, men den nærmere afgrænsning af anvendelsesområdet og udformningen af en sådan bestemmelse må overvejes omhyggeligt.

Hvad angår et charter om energiforbrugernes rettigheder, anerkender Kommissionen, at oplysninger til forbrugerne er afgørende for, at forsyningsmarkedet kan fungere. Kommissionen har udviklet et oplysningsværktøj i form af en tjekliste for europæiske energifbrugere, der skal forsyne forbrugerne med oplysninger om deres rettigheder. Borgernes Energiforum er drivkraften bag indsatsen for at skabe konkurrencebaserede detailmarkeder og sikre, at energiforbrugernes rettigheder beskyttes. Forummet er også i færd med at videreudvikle tjeklisten. Charteret om energiforbrugernes rettigheder vil blive baseret på direktivernes bilag A og på direktiverne om forbrugerbeskyttelse i almindelighed og har derfor ingen yderligere retlig værdi. Ydermere kan charteret af juridiske årsager ikke indarbejdes i direktiverne, da det overlapper med eksisterende rettigheder. Derfor kan Kommissionen ikke støtte de ændringsforslag, der har til formål at indarbejde et charter om energiforbrugernes rettigheder i direktivet. Den kan dog godt tilslutte sig, at der indføres en revisionsklausul om, at Kommissionen skal forelægge en rapport om gennemførelsen af foranstaltningerne i bilag A senest tre år efter anvendelsesdatoen for direktivet.

Kommissionen støtter også formålet med ændringsforslagene vedrørende distributionssystemoperatørernes rolle. Dog må forslagene gennemtænkes nærmere, så det sikres, at de bliver gennemførlige i praksis.

De nuværende regler om forsyningspligt bør ikke ændres. Det bør fortsat være op til medlemsstaterne, om små virksomheder skal pålægges forsyningspligt, og der bør ikke være nogen forpligtelse til at levere elektricitet til omkostningsbaserede priser. Kommissionen kan derfor ikke støtte Parlamentets ønske om, at der indføres forsyningspligt for små virksomheder til omkostningsbaserede priser.

3.4.3 Bekæmpelse af energifattigdom

Europa-Parlamentet vil pålægge medlemsstaterne pligt til at træffe foranstaltninger i deres nationale energihandlingsplaner for at bekæmpe energifattigdom. Disse foranstaltninger skal sikre, at færre lider energifattigdom, at energiforsyningerne til pensionister og handicappede ikke kan afbrydes om vinteren, og at energifattigdom defineres på nationalt plan i overensstemmelse med en EU-definition baseret på kapaciteten til opvarmning af huse efter Verdenssundhedsorganisationens normer.

Kommissionens oprindelige forslag lagde ikke op til en ændring af de eksisterende lovrammer, der allerede forpligter medlemsstaterne til at beskytte sårbare kunder.

Begrebet energifattigdom anvendes ikke i alle medlemsstater, og fattigdomsbekæmpende foranstaltninger må nødvendigvis tage alle aspekter af energi- og socialpolitikken i betragtning. Hvis energipolitik anvendes som det eneste redskab, vil det efter Kommissionens opfattelse forvride energimarkedet. Medlemsstaterne har frihed til at definere sårbare forbrugere som blandt andet dem, der lider energifattigdom. Kommissionen kan derfor acceptere, at medlemsstaterne forpligtes til at definere energifattigdom inden for rammerne af en definition af sårbare forbrugere på nationalt plan, men ikke, at der fastlægges en definition af energifattigdom på EU-plan.

Desuden finder Kommissionen det ikke hensigtsmæssigt, at der på EU-plan indføres en forpligtelse til at sikre, at færre lider energifattigdom, da en sådan fremgangsmåde ikke tager højde for, at der kræves en bred politisk indsats for at løse dette problem. Kommissionen kan dog støtte den overordnede målsætning om at nedbringe antallet af tilfælde af energifattigdom.

Kommissionen kan også acceptere, at medlemsstaterne forpligtes til specifikt at sørge for, at af pensionister og handicappede beskyttes om vinteren, og til at aflægge rapport til Kommissionen om de foranstaltninger, der vedtages i denne henseende. Overordnet set bakker Kommissionen også op om de medlemsstater, der har opfyldt deres forpligtelse til at definere begrebet sårbare forbrugere, eventuelt med henvisning til behovet for at undgå afbrydelser af energiforsyningen, men den mener, at det går for vidt at indføre et direkte forbud mod sådanne afbrydelser.

3.4.4 Andre aspekter

De af Europa-Parlamentets ændringsforslag, der understreger transmissionssystemoperatørernes forpligtelser med hensyn til styring af overbelastning, investeringer i ny kapacitet samt åbenhed og gennemsækelighed, er generelt acceptable for Kommissionen. Kommissionen kan også støtte kravet om øget samarbejde mellem transmissionssystemoperatørerne om driften af deres systemer, forudsat at de pågældende bestemmelser tydeliggøres.

Parlamentet vil tillade medlemsstaterne at undtage industriområder fra reglerne om tredjepartsadgang. Kommissionen støtter i princippet denne mulighed for industriområder, der også vil omfatte lufthavne og jernbaner. Imidlertid går dette ændringsforslag for vidt i og med, at det giver mulighed for at undtage industriområder fra næsten alle de forpligtelser, der gælder for transmissionssystemoperatører og distributionssystemoperatører. En acceptabel løsning kunne være, at muligheden for undtagelse begrænses til at omfatte de mest belastende administrative forpligtelser, dvs. bestemmelserne om, at tariffer skal forhåndsgodkendes af myndighederne.

4. KONKLUSION

Efter Kommissionens opfattelse bevarer den fælles holdning de centrale punkter i det oprindelige forslag. Kommissionen mener, at den fælles holdning på de væsentlige punkter generelt skaber en god balance og udgør et acceptabelt kompromis, der kan danne grundlag for et velfungerende indre marked for gas og elektricitet. Dog finder Kommissionen, at en række af de ændringsforslag, som Europa-Parlamentet vedtog ved førstebehandlingen, bør indarbejdes under andenbehandlingen.